

Zaaknr. : 10172
Kenmerk : 495796

Projectplan Waterwet West Brabantse Waterlinie

Behandelend ambtenaar: M.C. Treffers
Programmadirecteur: L. Nooteboom
Portefeuillehouder: C.B.M.E. Franssen
Ambtenaar aanwezig bij Programmadirectie, Managementteam of Programma-overleg: Ja

Doel van de notitie: Besluitvorming door algemeen bestuur over het projectplan Watert West Brabantse Waterlinie

Samenvatting: In 2009/2010 heeft de gemeente Bergen op Zoom een project uitgevoerd, waarbij de West Brabantse Waterlinie nabij Halsteren is hersteld. Destijds is tussen twee forten ook een inundatiegebied gegraven als onderdeel van het herstel. Eén van de doelen voor het inundatiegebied is waterberging ten behoeve van het benedenstrooms gelegen natuurgebied Hastersche Laag. Binnen het beoogde waterbergingsgebied heeft een particulier nog eigendom, waardoor de waterberging voorheen niet inzetbaar was. Brabants Landschap heeft in 2020 een gedeelte van het particuliere eigendom kunnen verwerven. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om na vaststelling en uitvoering van dit projectplan de waterberging gedeeltelijk in te gaan zetten.

Het ontwerp projectplan Waterwet heeft vanaf 30 september 2021 gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegen. Er zijn door acht appellanten zienswijzen ingediend welke in bijgevoegde Nota van zienswijzen zijn beantwoord. Daarnaast worden er nog enkele ambtshalve wijzigingen voorgesteld, welke ook zijn opgenomen in de Nota van zienswijzen. Op basis van de nota van zienswijzen is het ontwerp projectplan Waterwet aangepast. Met de Nota van zienswijzen wordt het definitief projectplan Waterwet aangeboden aan het algemeen bestuur met het verzoek om dit projectplan vast te stellen.

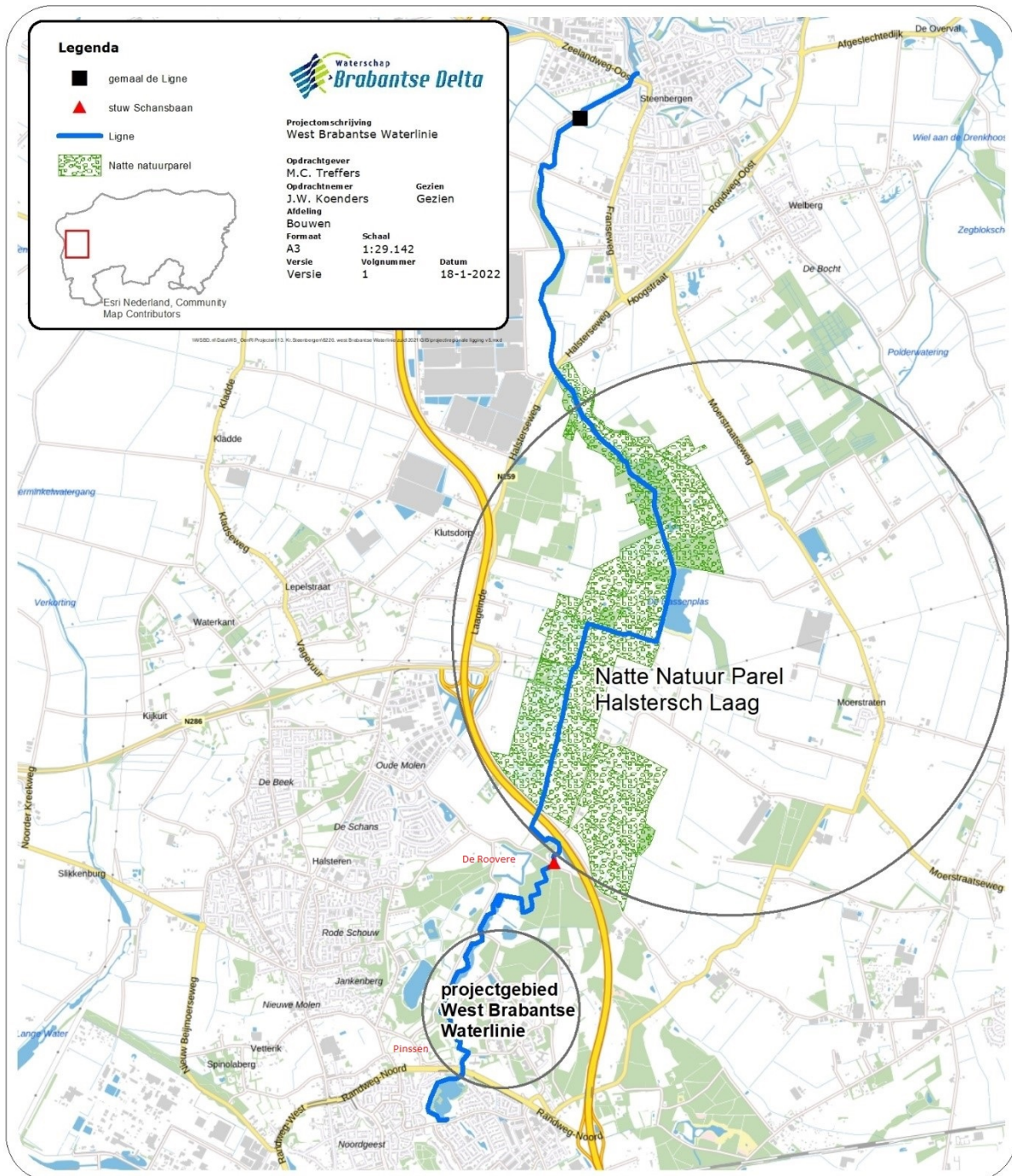
Advies: Het algemeen bestuur neemt kennis van de nota van zienswijzen en stelt het projectplan Waterwet West Brabantse Waterlinie vast.

Bespreking in:	Vergaderdatum: (indien geen datum; type dan n.v.t.)
☐ Programmadirecteur	
☒ Programma-overleg	17 januari 2022
☐ Programmadirectie	
☐ Managementteam	
☐ Overlegvergadering OR	
☒ Portefeuillehouderoverleg	12 januari 2022
☒ Dagelijks Bestuur	1 februari 2022
☐ Lokaal Overleg	
☒ Algemeen Bestuur	2 maart 2022
☒ Check financiële en juridische paragraaf	
☒ Bijlage(n) bij het besluit Projectplan Waterwet West Brabantse Waterlinie, Djuma 459139 Nota van zienswijzen, Djuma 476558	
☐ Achtergronddocument(en)	

Aanleiding/context

In 1697 ontwierp de befaamde vestingbouwer Menno van Coehoorn een samenhangende reeks van verdedigingswerken die zich uitstreckte van Zeeuws-Vlaanderen tot aan Nijmegen; de Zuiderwaterlinie, nu cultureel erfgoed. De West Brabantse Waterlinie is onderdeel van de Zuiderwaterlinie. In 2009 en 2010 heeft de gemeente Bergen op Zoom een gedeelte van de Westbrabantse Waterlinie cultuurhistorisch hersteld. Met name fort De Roovere en de inundatievlakte zijn hersteld.

De uitvoering is gestart in 2009 voor de invoering van de Waterwet en door het waterschap is destijds een ontheffing verleend voor de nodige waterstaatkundige maatregelen. De ligging van het projectgebied wordt weergegeven in figuur 1.

Figuur 1 ligging project

In het inundatiegebied tussen de forten De Roovere en Pinssen (resp. noord en zuid van projectgebied op figuur 1) was en is er de mogelijkheid om water te bergen.

Hiermee kan de inundatievlakte extra zichtbaar gemaakt en benadrukt worden. Het doel van de waterberging is om in het benedenstrooms gelegen natuurgebied Halstersch Laag (figuur 1) te voorkomen dat te veel voedselrijk water vanuit het oppervlaktewater het natuurgebied in stroomt. De waterberging is aan watergang de Ligne gegraven (organisch blauwe vlak, figuur 2). De Ligne stroomt vanuit de woonwijk Meilust in Bergen op Zoom via het projectgebied naar het benedenstrooms gelegen Halstersche laag en het water wordt vervolgens door gemaal De Ligne in de haven van Steenberg gepompt.

De percelen in het beoogde waterbergingsgebied zijn vanwege de NNB status (natuur) nagenoeg allemaal in eigendom bij Brabants Landschap. Brabants Landschap heeft in 2020 het laagst gelegen perceel kunnen verwerven. Met deze aankoop ontstaat de mogelijkheid om het waterbergingsgebied gedeeltelijk in te gaan zetten, zonder schade te veroorzaken aan eigendommen van derden.

Beoogd effect

Goed voor watersysteem en natuurontwikkeling

Doordat Brabants Landschap het perceel in 2020 heeft verworven zijn kansen ontstaan om het watersysteem robuuster te maken en de natuurontwikkeling te stimuleren. Het inzetbaar maken van de waterberging heeft met name effect in het benedenstrooms gelegen natuurgebied, maar het is ook positief voor de natuurontwikkeling in de Westbrabantse Waterlinie. Door de lage waterstanden in de waterlinie verdroogd de natuur en wordt Brabants Landschap geconfronteerd met hoge beheerkosten. Bij piekafvoeren kan minimaal 40.000m³ water geborgen worden. Of dit voldoende is voor de natuurontwikkeling in het natuurgebied Halstersch Laag zal bij de nadere uitwerking van die plannen (Halstersch Laag) bepaald worden.

Argumenten

In het verleden ingezette middelen worden beter benut

Het waterschap heeft in 2009/2010 aan de gemeente Bergen op Zoom een financiële bijdrage geleverd voor het graven van het inundatiegebied tussen de forten ten behoeve van waterberging. Door het inzetbaar maken van de waterberging krijgen de ingezette middelen ook bijbehorend resultaat

Werken aan een robuust watersysteem

Het inzetten van de waterberging is een altijd goed maatregel en draagt bij aan een robuust watersysteem (afvangen piekafvoeren en verdrogingsbestrijding t.b.v. de natuur). De maatregelen volgens bijbehorend projectplan Waterwet zijn zo uitgewerkt dat geen overlast bij omwonenden en eigenaren zal ontstaan. Hiervoor worden extra meetpunten in het oppervlaktewater aangebracht.

Samenwerking

Brabants Landschap, gemeente Bergen op Zoom en het waterschap werken samen aan het herstel van de West Brabantse Waterlinie. Met dit projectplan Waterwet wordt verder invulling en uitvoering gegeven aan deze samenwerking.

Kanttekeningen en risico's

Particulier eigendom in het inundatiegebied.

Grenzend aan het waterbergingsgebied (naast het door Brabants Landschap in 2020 aangekochte perceel) ligt nog particulier eigendom. Deze percelen hebben totaal een oppervlak van ca. 3,7 ha en worden gebruikt als paardenweide. De contacten van de samenwerkende partijen met deze particulier eigenaar verlopen al jaren stroef. Het gebiedsproces kost verhoudingsgewijs daarom veel tijd en geld.

Natuurontwikkeling in het Halstersch laag moet nog verder uitgewerkt worden

Vanwege onvoldoende beschikbaarheid van gronden stagneert de ontwikkeling van het benedenstrooms gelegen natuurgebied het Halstersch laag. In een later stadium zal de t.b.v. deze natuurontwikkeling de werkelijk benodigde omvang van de waterberging in de Westbrabantse waterlinie bepaald worden.

In het inundatiegebied kan door het nog hoger opzetten van het waterpeil nog meer water geborgen worden dan met dit projectplan beoogd wordt. Belangrijke voorwaarden om in de toekomst nog meer water te kunnen bergen zijn:

1. Het nog verwerven van het laatste particuliere eigendom in het inundatiegebied. Dit is nu nog niet beschikbaar.
2. Uit de nadere uitwerkingen van de plannen voor de natte natuurparel Halstersche Laag moet nog blijken of meer waterberging in de West Brabantse Waterlinie daadwerkelijk nodig is.

Bijdrage in kader van Stuw vervalt eind 2022

Voor dit project heeft de Provincie Noord-Brabant tot eind 2022 een bijdrage van 50% van de subsidiabele kosten beschikbaar gesteld. Indien de uitvoering niet in 2022 plaats vindt zal deze bijdrage vervallen.

Financiële dekking

De totale investering bedraagt € 150.000,- Hiervan is € 60.000,- opgenomen in het investeringsplan onder nummer 800241 en dit wordt met 10% overschreden. Totaal komt € 66.000,- ten lasten van project 800241. Het resterend benodigde bedrag komt ten laste van de exploitatie in 2022 op projecten kleiner dan € 250.000,-.

Voor de inrichtingskosten wordt 50% subsidie verwacht. Met het effect op de belastingtarieven is in de Kadernota 2022-2031 al rekening gehouden.

Uitvoering

Na het vaststellen van het projectplan Waterwet zullen de maatregelen volgens onderstaande figuur 2 direct uitgevoerd en geeffectueerd worden. Naar verwachting zal dit medio 2022 uitgevoerd kunnen worden. Het werk zal door het waterschap worden aanbesteed en uitgevoerd.

Communicatie

Vaststelling van het projectplan wordt op de gebruikelijke manier gecommuniceerd. De appellanten en direct betrokken grondeigenaren worden met een brief op de hoogte gebracht.

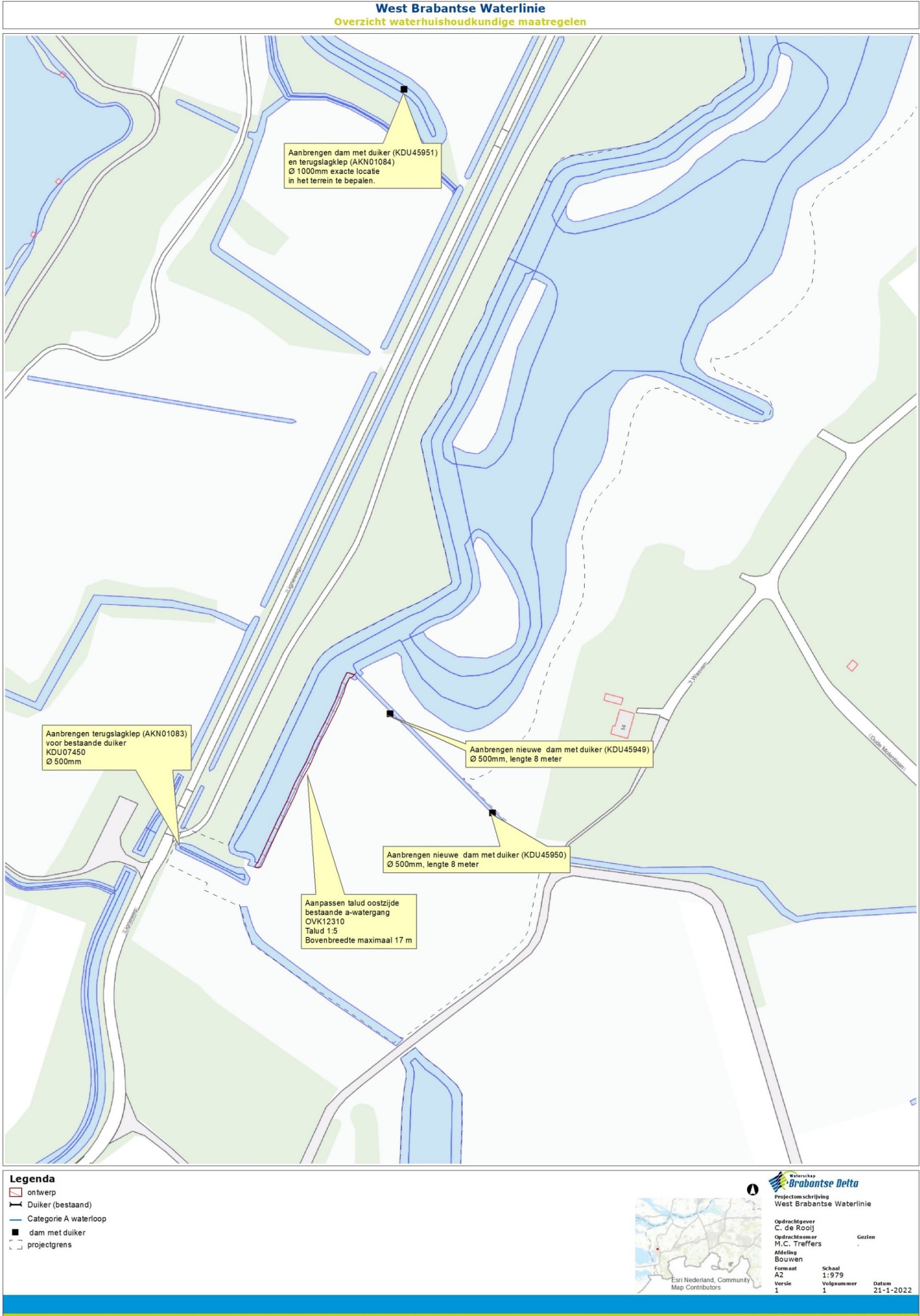
Relatie met beleidsvelden

- Winnend Samenwerken in Brabant

Winnend samenwerken is niet van toepassing op dit project.

- Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Met het inzetten van de waterberging worden watersysteem- en natuurdoelen gediend, zonder dat dit overlast of schade voor omwonenden betekent. Ook krijgen reeds ingezette middelen een uitvoeringsresultaat. De effectiviteit van de waterberging t.b.v. natuurontwikkeling kan in de toekomst nog verder worden geoptimaliseerd bij de verdere uitwerking van de plannen voor het Halstersche Laag.

Figuur 2 inrichtingsmaatregelen

-1-